

13569 - İSLÂM'IN RÜKÜNLERİ (ESASLARI)?

Soru

İslâm'ın rükünlerini (esaslarını) bize açıklar mısınız?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

İslâm, beş rükün (esas/temel) üzerine kurulmuştur.

Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu rükünleri şöyle açıklamıştır:

بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَحَجِّ الْبَيْتِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ [متفق عليه]

"İslâm, beş esas üzerine bina olunmuştur: Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilahın olmadığına ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna şahitlik etmek, namaz kılmak, zekât vermek, Beytullah'ı hacetmek ve Ramazan orucunu tutmaktır." [1]

İslâm, hem akîde, hem de şeriattır. Allah Teâlâ ve elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- İslâm'da helâli, haramı, ahlâkı, âdâbı, ibâdetleri, muâmelâtı, hakları, farzları ve kıyâmet gününün dehşetli manzarasını açıklamıştır.

Allah Teâlâ bu dîni, elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in eliyle tamamlamış ve kıyâmet gününe kadar insanlık için bütün bir hayat metodu olmasına râzı olmuştur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[اليوم أكملت لكم دينكم وأتممت عليكم نعمتي ورضيت لكم الإسلام دينا] سورة المائدة من الآية: 3

"Bugün size dîninizi kemâle erdirdim, (sizi câhiliyet karanlığından, İslâm nûruna çıkarmak sûretiyle)

üzerinize nimetimi tamamladım ve dîn olarak size İslâm'ı seçtim." [2]

İslâm'ın, rükünleri ve üzerinde durduğu temelleri şunlardır:

Birinci Rükün: Kelime-i Şehâdet

Bunun anlamı: Allah Teâlâ'nın yegâne Rab, her şeyin sahibi, kâinatta dilediği gibi tasarrufta bulunan, yaratıcı ve rızık veren olduğuna insanın inanmasıdır.

Yine, Allah Teâlâ'nın kendisi için kabul ettiği veya elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah Teâlâ için kabul ettiği bütün güzel isimleri ve yüce sıfatları kabul insanın etmesidir.

Yine, yalnızca Allah Teâlâ'nın ibâdete lââyık, onun dışında hiç kimsenin ibâdete lââyık olmadığına insanın inanmasıdır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

بديع السماوات والأرض أنى يكون له ولد ولم تكن له صاحبة وخلق كل شيء وهو بكل شيء عليم ، ذلكم الله ربكم لا إله إلا
[الله هو خالق كل شيء فاعبدوه وهو على كل شيء وكيل] سورة الأنعام: ١٠١ – ١٠٢

"O (Allah), göklerin ve yerin eşsiz yaratıcısıdır.O'nun eşi olmadığı halde nasıl çocuğu olabilir? Her şeyi (yoktan) O yaratmıştır ve her şeyi hakkıyla bilen O'dur. İşte Rabbiniz Allah O'dur. O'ndan başka hakkıyla ibâdete lââyık hiçbir ilah yoktur. Her şeyin yaratıcısı O'dur. Öyleyse O'na kulluk edin ve O her şeye vekildir." [3]

Aynı şekilde Allah Teâlâ'nın, elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i gönderdiğine, ona Kur'an'ı indirdiğine, bu dîni bütün insanlara tebliği etmesini ona emrettiğine insanın inanmasıdır.

Yine, Allah Teâlâ ve elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sevmenin ve o ikisine itaat etmenin herkesin üzerine farz olduğuna insanın inanmasıdır.

Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e tâbi olmadıkça, Allah Teâlâ'yı sevmek de gerçekleşmez.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[قل إن كنتم تحبون الله فاتبعوني يحببكم الله ويغفر لكم ذنوبكم والله غفور رحيم] سورة آل عمران: ٣١

"(Rasûlüm!) De ki: gerçekten Allah'ı seviyorsanız, bana uyun (gizli ve açık, bana îmân edin) ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın.Allah (kullarının günahlarını) çok bağışlayıcı ve (kullarına) çok merhametlidir." [4]

İkinci Rükün: Namaz kılmak

Bunun anlamı: Allah Teâlâ'nın, akıl-bâliğ olan her müslümanın üzerine gece ve gündüz olmak üzere günde beş vakit namazı farz kıldığına insanın inanması, bu namazları abdestli olarak, her gün Rabbinin huzurunda, temiz ve huşu içerisinde durarak ve O'na boyun eğerek kılması, verdiği nimetlerine karşılık Allah'a şükretmesi, O'nun lütfundan istemesi, günahları için O'ndan bağışlanma dilemesi, O'ndan cennetini istemesi ve cehennem azabından O'na sığınmasıdır.

Gece ve gündüz olmak üzere, günde beş vakit kılınması farz olan namazlar; sabah, öğle, ikindi, akşam ve yatsı namazlarıdır. Bu namazlardan başka sünnet olan namazlar da vardır ki bunlar, gece namazı, terâvih namazı, duhâ (kuşluk) namazı ve diğer sünnet namazlardır.

Namaz, ister farz olsun, isterse nâfile olsun, her işte sadece Allah Teâlâ'ya yönelmenin doğruluğunu gösterir.

Nitekim Allah Teâlâ, bütün mü'minlere namazı cemaatle kılmalarını emrederek şöyle buyurmuştur:

[حافظوا على الصلوات والصلوة الوسطى وقوموا لله قانتين] سورة البقرة: ٢٣٨

"(Ey müslümanlar! Şartlarına, rükünlerine ve farzlarına riâyet ederek farz) namazlara devam edin (vakitlerinde edâ edin) ve (bu namazların arasında bulunan) orta namaza (ikindi namazına) da devam edin.Namazı Allah'a itaat ederek huşu içerisinde kılın." [5]

Beş vakit namazlar, gece ve gündüz olmak üzere erkek ve kadın her müslümanın üzerine farzdır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[إن الصلاة كانت على المؤمنين كتاباً موقوتاً] سورة النساء: ١٠٣

"...Zira namaz, mü'minlerin üzerinde vakti belli olarak farz kılınmıştır." [6]

Namazı terkedenin İslâm'da nasibi yoktur. Dolayısıyla kim namazı kasten terkederse, kâfir olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[منيبين إليه واتقوه وأقيموا الصلاة ولا تكونوا من المشركين] سورة الروم: ٣١

"(Tevbe ederek ve ameli O'na hâlis kılarak) O'na yönelin, (emirlerini yerine getirmek ve yasaklarından kaçınmak sûretiyle) O'ndan sakının. Namazı (şartlarına, rükünlerine ve farzlarına riâyet ederek tam olarak) kılın; müşriklerden olmayın." [7]

İslâm, yardımlaşma, kardeşlik ve sevgi üzerine kurulmuştur.

Nitekim Allah Teâlâ, bu fazîletlerin gerçekleşmesi için farz namazlarla diğer namazlar için biraraya gelmeyi meşrû kılmıştır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

[صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ أَفْضَلُ مِنْ صَلَاةِ الْفَذِّ بِسَبْعٍ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً] رواه مسلم

"Cemaatle kılınan namaz, tek başına kılınan namazdan (sevap olarak) yirmi yedi derece daha fazîletlidir." [8]

Namaz; zorluk, sıkıntı ve kederlere karşı kula yardım eder.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[واستعينوا بالصبر والصلاة وإنها لكبيرة إلا على الخاشعين] سورة البقرة: ٤٥

"(Bütün işlerinizde) sabır ve namazla Allah'tan yardım isteyin.Şüphesiz ki o (sabır ve namaz), Allah'tan korkanların (ve O'nun rahmetini ümit edenlerin) dışında herkese zor ve meşakkatli gelen bir görevdir." [9]

Beş vakit namazlar, küçük günahları silip götürür.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

أَرَأَيْتُمْ لَوْ أَنَّ نَهْرًا بِيَابِ أَحَدِكُمْ يَغْتَسِلُ مِنْهُ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ، هَلْ يَبْقَى مِنْ دَرَنِهِ شَيْءٌ؟ قَالُوا: لَا يَبْقَى مِنْ دَرَنِهِ شَيْءٌ. قَالَ: فَذَلِكَ مَثَلُ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ، يَمْحُو اللَّهُ بِهِنَّ الْخَطَايَا

[متفق عليه]

"Sizden birinizin kapısının önünden bir ırmak aksa ve o ırmaktan her gün beş defa yıkansa, vücûdunda kirden bir şey kalır mı, ne dersiniz? Sahâbe: Hayır, vücûdunda kirden bir şey kalmaz, dediler. Buyurdu ki: Irmakta günde beş defa yıkanmak, beş vakit namazlar gibidir..Allah o namazlar vesilesiyle küçük günahları siler." [10]

Namazı mescitte kılmak, cennete girmenin yollarındandır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

[مَنْ غَدَا إِلَى الْمَسْجِدِ أَوْ رَاحَ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُ فِي الْجَنَّةِ نَزْلًا كُلَّمَا غَدَا أَوْ رَاحَ] متفق عليه

"Her kim, namaz kılmak için sabah-akşam mescide giderse, Allah Teâlâ da sabah-akşam her mescide gidişinde onun için cennette bir saray hazırlar." [11]

Namaz, kul ile yaratıcısını biraraya getirir.

Namaz, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in gözünün nuru idi.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in başına önemli bir iş geldiğinde hemen namaza sığılırdı, Rabbine seslenir, O'na yalvarır, ondan bağışlanma diler ve Rabbinin lüfûf ve ihsanından isterdi.

Huşu ve zelîl bir şekilde kılınan namaz, müslümanı Rabbine yaklaştırır, onu her türlü hayasızlıklardan ve kötülüklerden alıkoyar.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[ما أوحى إليك من الكتاب وأقم الصلاة إن الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنكر] سورة العنكبوت: ٤٥

"(Ey Muhammed!) Kitap'tan (Kur'an'dan) sana vahyedilenleri oku (ve ona göre hareket et) ve namazı da dosdoğru kıl.Zira namaz, (sahibini) hayasızlıklardan ve kötülüklerden alıkoyar. (Çünkü namazı, rükünlerine ve şartlarına riâyet ederek noksansız kılan kimsenin kalbi nurlanır, îmânı artar, iyilik yapma gayreti güçlenir ve kötülük yapma isteği azalır veyahut hiç kalmaz). Şüphesiz ki Allah'ı anmak, (her şeyden) daha büyüktür. Allah, (iyilik veya kötülük olarak) yapmakta olduğunuz (her şeyi) bilir." [12]

Üçüncü Rükün: Zekât vermek

Allah Teâlâ insanları, renkleri, ahlakı, bilgileri, amelleri ve rızıkları birbirinden farklı olarak yaratmıştır. Zengini şükürle, fakiri ise sabırla imtihan etmek için, onlardan kimisini zengin ve kimisini de fakir olarak yaratmıştır.

Mü'minler birbirlerinin kardeşler olduğu ve kardeşlik duygusu da birbirlerine karşı şefkât, lütûf, acıma, sevgi ve rahmet duyguları üzerine kurulu olduğu için Allah Teâlâ, zenginlerinden alınıp fakirlerine verilmek üzere zekâtı müslümanların üzerine farz kılmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[خذ من أموالهم صدقة تطهرهم وتزكيهم بها وصلّ عليهم إن صلاتك سكن لهم] سورة التوبة: ١٠٣

"(Ey Peygamber!) Onların mallarından belirli bir miktar sadaka (zekât) al ki bununla (günahlarının pisliliğinden) onları temizleyesin ve onları (münafıkların konumundan ihlaslı kimselerin konumuna) yüceltesin.(Günahlarının bağışlanması için) onlara duâ et.Çünkü senin duâ (ve istiğfarı)n, onlar için bir rahatlık (ve rahmettir).Allah, her şeyi hakkıyla işiten ve (kullarının hallerini) hakkıyla bilendir."

[13]

Zekât, malı temizler, onu geliştirir, pintilik ve cimrilikten nefisleri temize çıkarır, zenginler ve fakirler arasında sevgi bağınu güçlendirir, kin ve haset duygularını ortadan kaldırır, insanlar arasında huzur ve emniyetin yaygınlaşmasına ve İslâm ümmetinin mutluluğa erişmesine vesile olur.

Allah Teâlâ, nisab miktarı mala sahip olan ve bu malın üzerinden bir yıl geçen herkesin zekât

vermesini farz kılmıştır.

Altın ve gümüş ve ticâret mallarında kırkta bir (yani %2.5), zirâî ürünlerde ise şayet yağmur sularıyla sulanmışsa onda bir,(makine gibi) aletler kullanılarak sulanmışsa, yirmide bir olmak üzere ürünü hasat ederken zekâtının verilmesi gerekir.Sağmal hayvanların zekâtı ise, bunların miktarları fıkıh kitaplarında detaylı olarak açıklanmıştır.

Her kim, malının zekâtını verirse, Allah Teâlâ da onun günahlarını bağışlar, malına bereket verir ve onun için büyük sevabı kıyâmet gününe saklar.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[وأقيموا الصلاة وآتوا الزكاة وما تقدموا لأنفسكم من خير تجدوه إن الله بما تعملون بصير] سورة البقرة: ١١٠

"(Ey mü'minler!) Namazı dosdoğru kılın ve zekâtı (hak edene) verin. Biliniz ki kendiniz için takdim ettiğiniz her iyiliğin sevâbını, (âhirette) Allah katında bulacaksınız.Şüphesiz ki Allah, (bütün) yaptıklarınızı en iyi görendir." [14]

Zekâtı vermemek, İslâm ümmetine her türlü belâ ve kötülükleri getirir.

Nitekim Allah Teâlâ, zekâtı vermeyeni, kıyâmet günü acıklı azapla tehdit ederek şöyle buyurmuştur:

والذين يكنزون الذهب والفضة ولا ينفقونها في سبيل الله فبشرهم بعباب أليم - يوم يحمى عليها في نار جهنم فتكوى بها] جباههم وجنوبهم وظهورهم هذا ما كنزتم لأنفسكم فذوقوا ما كنتم تكنزون [سورة التوبة: ٣٤ - ٣٥

"Ey îmân edenler! Hahamların ve rahiplerin çoğu, insanların mallarını haksız yere yemekte ve onları Allah'ın yolundan (İslâm'dan) alıkoymaktadırlar.(Ey Muhammed!) Altın ve gümüşü biriktirip de onu Allah yolunda harcamayanları (zekâtını vermeyenleri), cehennem ateşinde kızdırılıp, onunla, (sahiplerinin) alınlarının, yanlarının ve sırtlarının dağlanacağı, onlara: 'İşte bu (malınız), kendiniz için biriktirdiğiniz (ve Allah'ın hakkını vermediğiniz) şeylerdir.O halde biriktirmiş olduğunuz (ve hakkını vermediğiniz) şeyleri tadın!' denileceği günkü acıklı azab ile müjdele!" [15]

Zekâtı gizli olarak vermek, insanların önünde vermekten daha fazîletlidir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

إِن تَبَدُّوا الصَّدَقَاتِ فَنَعَمًا هِيَ وَإِن تَخْفَوْهَا وَتَوْتَوْهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَيَكْفُرْ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ [سورة البقرة: 271]

"Eğer sadakaları (zekât ve benzeri iyilikleri) açıktan verirsiniz, bu ne iyi (tasaddukta bulunduğunuz bir şey)dir.Eğer onu fakirlere gizlice verirsiniz, işte bu sizin için daha hayırlıdır.(Çünkü bu davranış, riyâdan uzaktır). Allah da bu sebeple (sadakalar sebebiyle) günahlarınızdan bir kısmını örter. Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdârdır."[\[16\]](#)

Müslüman zekâtını çıkarırsa, Allah Teâlâ'nın zikrettiği sınıflardan başkasına vermesi câiz değildir:

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسَاكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةَ قُلُوبِهِمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ [فريضة من الله والله عليم حكيم] سورة التوبة: 60

"Zekâtlar, Allah'tan bir farz olmak üzere, ancak (hiçbir şeye sahip olmayan) fakirlere, düşkünlere (miskinlere), zekât toplayan memurlara, kalpleri İslâm'a ısındırılacak olanlara(veya müslüman olmasıyla müslümanlara faydalı olacaklara veya müslümanlardan onun kötülüğü savmak için), kölelerin kurtarılmasına, borçlulara, Allah yoluna ve yolda kalmış yolculara verilir. Allah, her şeyi hakkıyla bilendir, hikmet sahibidir."[\[17\]](#)

Dördüncü Rükün: Ramazan orucunu tutmak

Oruç; oruç niyetiyle fecrin doğuşundan güneşin batışına kadaryeme, içme, ve cinsel ilişkide bulunma gibi orucu bozan şeylerden nefsi uzak tutmak, alıkoymaktır.

Sabrın îmândaki yeri, başın bedendeki yeri gibidir. Senedebir ay olmak üzere, Allah'tan korkması, Allah'ın haram kıldığı şeylerden sakınması, sabra alışması, nefsin direncini kırması, birbiriyle cömertlikte yarışması, birbiriyle yardımlaşması, birbirine karşılıklı sevgi beslemesi ve birbirine merhamet etmesi için, Allah Teâlâ bu ümmete orucu farz kılmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[يا أيها الذين آمنوا كتب عليكم الصيام كما كتب على الذين من قبلكم لعلكم تتقون] سورة البقرة: 183

"Ey îmân edenler! Oruç, sizden önceki ümmetlere farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki (itaatte bulunmak ve yalnızca O'na ibâdet etmek sûretiyle sizinle günahlar arasına önlem kılarak Rabbinizden) korkarsınız." [18]

Ramazan ayı, büyük bir aydır. Allah Teâlâ bu ayda Kur'an-ı Kerim'i indirmiştir.

Bu ayda yapılan iyiliklere, sadakalara ve ibâdetlere kat kat sevap verilir.

Bu ayda bin aydan daha hayırlı olan Kadir gecesi vardır.

Bu ayda cennet kapıları açılır, cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar zincirlere vurulur.

Allah Teâlâ, Ramazan ayı orucunu, akıl-bâliğ olan erkek ve kadın her müslümana farz kılmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

شهر رمضان الذي أنزل فيه القرآن هدى للناس وبينات من الهدى والفرقان فمن شهد منكم الشهر فليصمه , ومن كان مريضاً أو على سفر فعدة من أيام آخر يريد الله بكم اليسر ولا يريد بكم العسر ولتكملوا العدة ولتكبروا الله على ما هداكم ولعلكم تشكرون [سورة البقرة: 185]

"Ramazan ayı, insanlara hak yolu gösteren, doğruyu ve hak ile bâtılı birbirinden ayırt etmenin açık delilleri olarak Kur'anın (kadir gecesinde) indirildiği aydır. O halde sizden kim, Ramazan ayını idrak ederse, onda oruç tutsun. Kim de onda hasta veya yolcu olursa (tutamadığı günler sayısınca) başka günlerde kaza etsin. Allah, sizin için (dîninde) kolaylık ister, zorluk istemez. Bütün bunlar, orucu bir aya tamamlamanız ve size doğru yolu göstermesine, orucun sonunda (Ramazan bayramında tekbir getirip) Allah'ın adını yüceltmeniz, sizi doğru yola iletmesi (ve size kolaylık sağlamasına karşılık Allah'a) şükretmeniz içindir." [19]

Orucun Allah katındaki sevabı çok büyüktür.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

يَقُولُ اللَّهُ - عَزَّ وَجَلَّ - : كُلُّ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ لَهُ، إِلَّا الصَّوْمَ، فَإِنَّهُ لِي وَ أَنَا أَجْزِي بِهِ، تَرَكَ شَهْوَتَهُ وَطَعَامَهُ وَشَرَابَهُ مِنْ أَجْلِي، لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ: فَرْحَةٌ عِنْدَ فِطْرِهِ، وَفَرْحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ، وَخُلُوفٍ فَمِ الصَّائِمِ، أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ [مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ] رواه مسلم

“Allah -azze ve celle- buyuruyor ki: Âdemoğlunun bütün amelleri kendisi içindir. İyilikler on katından yedi yüz katına kadar karşılık görür. Ancak oruç bundan müstesnâdır. Orucun benim için olması ve mükafatını da benim vermemin sebebi: Oruçlu yemesini, içmesini ve şehvetini benim için terk etmiştir. Oruçlu için iki sevinç (anı) vardır: Birincisi iftar ettiğinde (açlık ve susuzluğunun gitmesi ile) sevinir. İkincisi: (Âhiret günü) Rabbine kavuştuğunda (Rabbinin kendisine verdiği büyük sevap ile) sevinir. Oruçlunun ağız kokusu, Allah katında misk kokusundan daha güzeldir.”[20]

Beşinci Rükün: Beytullah'ı hacetmek

Allah Teâlâ, namaz ve duâlarında, nerede olurlarsa olsunlar, yöneldikleri Mekke-i Mükerrerme'de bulunan Beytullah'ı müslümanlara kible kılmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[قول وجهك شطر المسجد الحرام وحيث ما كنتم فولوا وجوهكم شطره] سورة البقرة من الآية: 144

“(Ey Muhammed!) Artık yüzünü Mescid-i haram tarafına çevir. (Ey müslümanlar!) Siz de nerede olursanız olun, (namazda) yüzlerinizi o tarafa çevirin.” [21]

Müslümanların yaşadıkları beldeler birbirinden uzak olunca ve İslâm dîni de müslümanları iyilik ve takvada birbiriyle yardımlaşmaya, birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye etmeye, Allah'ın dînine çağırmaya ve Allah'ın emirlerini yüceltmeye çağırdığı gibi, onları biraraya gelmeye ve birbiriyle tanışmaya çağırdığı için, Allah Teâlâ, akıl-bâliğ olan ve Beytullah'ı ziyâret etmeye, etrafında tavaf etmeye ve hac menâsikini edâ etmeye gücü yeten her müslümana Beytullah'ı hacetmeyi farz kılmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[ولله على الناس حج البيت من استطاع إليه سبيلا ومن كفر فإن الله غني عن العالمين] سورة آل عمران من الآية: 97

“Yoluna gücü yetenlerin Beytullah'ı hacetmeleri, Allah'ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır. Kim de (hacın farz oluşunu) inkâr ederse, bilsin ki Allah, âlemlerden (onun haccından ve diğer amelinden) müstağnîdir." [22]

Hac, müslümanların birlik, beraberlik, güç ve izzetlerinin açık bir şekilde görüldüğü bir mevsimdir. Dolayısıyla onların Rableri birdir, kitapları birdir, peygamberleri birdir, ümmetleri birdir, ibâdetleri birdir ve giydikleri elbiseleri birdir.

Dili kötü şeyleri konuşmaktan veya işitmekten korumak, Allah Teâlâ'nın haram kıldığı şeylere bakmaktan gözü alıkoymak, yalnızca Allah rızâsı için hacetmek, helâl kazançtan hacetmek, güzel ahlakla ahlaklanmak, kötü söz, Allah'a itaatten çıkmak ve faydasız şeyleri tartışmak vs. haccı bozan her türlü şeylerden uzak durmak gibi, müslümanın yapması gereken hacın birtakım âdâb ve şartları vardır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

الحج أشهر معلومات فمن فرض فيهن الحج فلا رفث ولا فسوق ولا جدال في الحج وما تفعلوا من خير يعلمه الله وتزودوا فإن
[خير الزاد التقوى واتقون يا أولي الألباب] سورة البقرة من الآية: 197

“Hac, bilinen aylardadır (bu aylar, Şevvâl, Zilkâde ve Zilhicce ayının ilk on günüdür). Kim o aylarda kendine haccı gerekli kılsa (ihrama niyet ederse), hac sırasında eşiyile cinsel ilişkiye girmek, (günah işlemek sûretiyle) Allah'a itaattten çıkmak ve (öfke ve nefrete götüren) tartışmak yoktur (haramdır). Ne iyilik işlerseniz, Allah onu bilir. (Kendinize, hac yolculuğu için yemek ve içecek, âhret yurdu için de sâlih amellerden) azık edinin. Biliniz ki azığın en hayırlısı, takvâdır. Ey akıl sahipleri! Yalnızca benden korkun." [23]

Müslüman, dînen doğru olan bir şekilde ve Allah Teâlâ'nın rızâsı için yerine haccı getirdiği takdirde, günahlarına keffâret olur.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

[مَنْ حَجَّ لِلَّهِ فَلَمْ يَرْفُثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ كَيَوْمِ وُلِدَتْهُ أُمُّهُ] رواه البخاري

"Kim, Allah rızâsı için (bu Beytullah'ı) hacceder, hac sırasında (eşiyile) cinsel ilişkiye girmez ve (Allah'a itaattten çıkmak sûretiyle) hiçbir günah işlemezse, (âilesine) anasından doğduğu gün gibi (günahsız olarak) döner." [24]

Az bir düzeltmeyle El Tuveyciri'nin Usul el Din Kitabından alıntı yapılmıştır.

---

[1] Buhârî; hadîs no: 8. Lafız buhârî'ye aittir. Müslim; hadîs no: 16

[2] Mâide Sûresi: 3

[3] En'am Sûresi: 101-102

[4] Âl-i İmran Sûresi: 31

[5] Bakara Sûresi: 238

[6] Nisâ Sûresi: 103

[7] Nisâ Sûresi: 103

[8] Müslim, hadis no: 650

[9] Bakara Sûresi: 45

[10] Buhârî, hadis no: 497, Müslim, hadis no: 677

[11] Müslim, hadis no: 669

[12] Ankebût Sûresi: 45

[13] Tevbe Sûresi: 103

[14] Tevbe Sûresi: 103

[15] Tevbe Sûresi: 34-35

[16] Bakara Sûresi: 271

[17] Bakara Sûresi: 271

[18] Bakara Sûresi: 183

[19] Bakara Sûresi: 185

[20] Müslim

[21] Bakara Sûresi: 144

[22] Âl-i İmrân Sûresi: 97

[23] Bakara Sûresi: 144

[24] Buhârî, hadis no: 15210